

ρούμενον ὑπὸ τῶν συναιχμαλώτων των, εἶποντο δὲ κραυγαί ὀργῆς, γρονθοκοπήματα καὶ πάλῃ. Τὸ θέαμα ἦτο ὀδυνηρὸν ἅμα καὶ αἰσχρὸν. Οἱ στρατιῶται τῆς συνοδίας κατέβηλλον πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἐξακολούθησιν ἢ πορεῖα, ἀλλ' εἰς μάτην τὸ πρόσταγμα «ἐμπρός» ἀνεμειγνέτο εἰς τὰς κραυγὰς τῶν αἰχμαλώτων. Οἱ οὐδὲν λαβόντες ἠρνοῦντο νὰ προχωρήσωσιν. Ἐντὸς μικροῦ ἀξιωματικὸς τις ἐφιππος ἐφθασε, διατάττων νὰ ἀναγκάσωσι τοὺς αἰχμαλῶτους νὰ βαδίσωσι. Τότε συνέβη σύγχυσις ἀπερίγραπτος καὶ φρικώδης. Ἀφ' ἐνὸς μὲν στρατιῶται ἔνοπλοι ὑπακούοντες εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των ὠθοῦσιν, ἀνατρέπουσι, καὶ τύπτουσι ἐπανελημμένως δυστυχεῖς αἰχμαλῶτους, ἐκ τοῦ κόπου καὶ τοῦ πόνου καὶ τῆς πείνης ἐξηντλημένους, οὐδὲν δὲ πράξαντας ἔγκλημα, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τύχης προδοθέντας· οἱ μὲν λέγουσιν «ἐμπρός», ἐμπρός!», οἱ δὲ ἐπαναλαμβάνουσι «Πεινῶ! πεινῶ!»! Εἶναι δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνδρῶν τούτων εὐγενεῖς νέοι ἀρπαγέντες ἐκ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν ὑπὸ τῆς μάστιγος τοῦ πολέμου, οἵτινες οὐδέποτε ἤθελον ὑποπέσει εἰς τὸν βαθμὸν τούτου τῆς ταπεινώσεως οὐδ' ὑποστῆ τοιαῦτα δεινὰ, ἐάν νόμος ἄδικος, ἀνηλεὲς, ἀπάνθρωπος, δὲν ἤρπαζεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐστίας των ὅπως ὑποχρέωσιν αὐτοὺς νὰ γείνωνσι στρατιῶται. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἡμετέραν διήγησιν. Εἰς τῶν στρατιωτῶν τῆς συνοδίας αἰτιώμενος ἐμὲ διὰ τὴν συμβαίνουσαν ἀταξίαν, ἐγείρει τὸ ὄπλον του πρὸς τὸν ἐξώστην ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵσταμαι, καὶ σκοπεύων μὲ ἀπειλεῖ νὰ πυροβολήσῃ, ἐάν δὲν ἀποσυρθῶ. Ὁπισθοδρομήσας κατὰ δύο βήματα λαμβάνω τὸ κενὸν σχεδὸν κένιστρον καὶ κενώνω αὐτὸ ταχέως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὑποκάτω συνωθουμένου πλήθους, εἴτα δὲ μεταβαίνω ἐσπευσμένως εἰς παράθυρόν τι τοῦ ἰσογείου, εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ κτιρίου, ἔνθα εὗρίσκετο ἤδη ὁ φίλος μου. Ἐκατὸν περίπου ἄρτοι ἔμμενον εἰσέτι πρὸς διανομήν. Ῥίπτομεν αὐτοὺς ἕνα πρὸς ἕνα διὰ τῶν κιγκλίδων τοῦ παραθύρου. Δὲν βλέπω τὰ ἐν τῇ ἀγυῖᾳ συμβαίνοντα, ἀλλ' ἀκούω φρικώδεις κραυγὰς καὶ διακρίνω τὸν κρότον τῶν τυπνόντων κοπάνων (κοντακίων), καὶ ἀκούω τοὺς αἰχμαλώτους συνωθουμένους, πίπτοντας καὶ καταπατώντας ἀλλήλους. Ἐντὸς μικροῦ πλεῖστοι στρατιῶται τῆς συνοδίας ἐρχονται ὑπὸ τὸ παράθυρον καὶ διευθύνουσι πρὸς ἡμᾶς τὰς λόγχας των. Ἐχοντες ἀπόφασιν νὰ διανείμωμεν εἰς τοὺς πεινῶντας ὅλους τοὺς ἄρτους, ἐξακολουθοῦμεν ῥίπτοντες αὐτοὺς χωρὶς νὰ δίδωμεν προσοχὴν εἰς τὰ ἀπειλοῦντα ἡμᾶς ὅπλα. Δολοφόνος σίδηρος ἐγγίζει τὸ στῆθος τοῦ φίλου μου· οὐχ ἤττον, κρυπτόμενοι ὀπισθεν τοῦ παραθύρου, ῥίπτομεν τὸν ἄρτον. Ἡ ἐκ Namur Κα Β... ἥτις εὗρίσκεται πλησίον ἡμῶν, μᾶς παρακαλεῖ ν' ἀποσυρθῶμεν.

«Θὰ σᾶς φονεύσουν», ἀναφωνεῖ ἐντρομος. «Θὰ τοὺς δώσωμεν ὅλον τὸν ἄρτον», λέγομεν ἡμεῖς ἑξω ἑαυτῶν. Τῷ ὄντι, οἱ ἄρτοι ὅλοι ῥίπτονται ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, τινὲς αὐτῶν κρέμονται μεταξὺ τῶν λογχῶν τῶν πρὸς τὸ παράθυρον διευθυνομένων. Τέλος ἡ ἡμετέρα προμήθεια ἐξαντλεῖται καὶ τότε ἀποσυρόμεθα.

Πέντε Βρυαροὶ στρατιῶται ἔμειναν ἐκεῖ φρουροῦντες, μέχρις οὗ ἀπῆλθεν ἅπασα ἡ συνοδία. Οὕτω δ' ἐτελείωσε τὸ θλιβερὸν τοῦτο ἐπεισόδιον.

**

ΟΙ ΠΥΡΓΙΤΑΙ ΕΝ ΝΕΑΙ ΥΟΡΚΗΙ

Παρ' ἡμῖν ὁ στρουθός, ὁ κοινῶς λεγόμενος σπουργίτης ὃ ἐστὶ πυργίτης, ἐξημεροῦται εὐκόλως, μάλιστα δὲ κατὰ τὰς μεγάλας πόλεις, ὧν οἱ ὁδοὶ βρῖθουσι πυργιτῶν ἀναζητούντων τροφήν.

Ὁ διάσημος Βυφῶν γράφει πού περὶ τινος πυργίτου, ὅστις τοσοῦτον εἶχεν ἐξημερωθῇ, ὥστε παρηκολούθει τὸν κύριόν του, στρατιώτην τινά, δὴν ἠδύνατο νὰ ἀναγνωρίξῃ μεταξὺ πάντων τῶν στρατιωτῶν ὅλου τοῦ συντάγματος. Παρακολούθει δὲ τοὺς ἀνθρώπους οὐχὶ βεβαίως ἐξ ἀγάπης ἀλλ' ἐξ ἀπλοῦ συμφέροντος, διότι εἰξέυρει ὅτι παρ' αὐτοῖς εὗρίσκει εὐκόλως τροφήν ἄφθονον. Ἀνάγκη δὲ προφυλάξων τινῶν πρὸς κατανίκησιν τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ἀπιστίας.

Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις οἱ πυργίται εἶνε τὰ μάλιστα ὀχληροὶ ἐκεῖ καὶ τῆς πολλῆς οἰκειότητος αὐτῶν. Ἐπικάθηται μετὰ μεγίστης ἀδιακρισίας ἐπὶ τοῦ ὅμου τοῦ τυχόντος ἀνθρώπου, καὶ ἀρπάζουσιν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν νηπίων τὸ πλακούντιον, ὅπερ ἐκεῖνα οὐδεμίαν ἔχουσιν ὀρεξιν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς. Αἰτία δὲ τούτου εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχόμενη εἰς τοὺς πυργίτας προστασία. Εἶνε δὲ ἀπηγορευμένον ῥητῶς τὸ συλλαμβάνειν αὐτοὺς ζῶντας, ζημιούται δὲ διὰ ζημίας πέντε δολλαρίων (25 φράγκων) πᾶς ὅστις φωραθῇ φονεύων πυργίτην.

Εἶνε δὲ ὁ πυργίτης μετανάστης, δὲν εἶνε Ἀμερικανός. Κατὰ τινὰ ἐποχὴν οὐ μακρὰν ἡμῶν ἀπέχουσιν σμήνη παντοίων ἐντόμων ἐπέδραμον τὴν χώραν ὅλην· τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ πληθὺς αὐτῶν, ὥστε ἀπεράσιον οἱ ἄνθρωποι νὰ καλέσωσιν ἐξ Εὐρώπης εἰς ἐπικουρίαν πτηνὰ ἐντομοβόρα. Ἐκ πάντων δὲ τῶν πτηνῶν τούτων μόνον σχεδὸν οἱ πυργίται νῦντύχησαν νὰ παλαίσωσι κατὰ τοῦ δεινοῦ ψύχους τῶν χωρῶν ἐκείνων καὶ νὰ κλιματισθῶσι. Οἱ δὲ Ἀμερικανοὶ ὡς ἄνθρωποι πρακτικοὶ μετέβησαν πᾶν μέσον δυνάμενον νὰ καταστήσῃ εὐάρεστον τὴν διαμονὴν ἐν τῇ νέᾳ πατρίδι των, παρέχοντες αὐτοῖς ἐν καιρῷ καὶ τροφήν καὶ κατοικίαν καὶ ἀσφάλειαν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου. Διὸ καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις κήποις καὶ ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ἐν ἅπασι τοῖς ἰδιωτικοῖς κτήμασι πανταχοῦ οἰκοδομοῦσιν εἰς αὐτοὺς φωλεάς. Καὶ ὁ

ποιάς φωλεάς! Ἐπὶ τῶν μεγάλων κλάδων τῶν μεγάλων δένδρων βλέπεις κομποτάτους οἰκίσκους, αὐτόχρημα στρατώνας. Περὶ δὲ τῆς τροφῆς τὸ μὲν θέρος πορίζονται αὐτὴν εὐκόλως αὐτοὶ οἱ πυργῖται· ἀλλὰ τὸν χειμῶνα καὶ μάλιστα τὴν ἐποχὴν τῶν χιόνων καὶ οἱ ἰδιῶται καὶ οἱ δημόσιοι φύλακες καθ' ἑκάστην πρωΐαν καθαρίζουσιν ἀπὸ τῆς χιόνος μέρη τινὰ ἐκ διαλειμμάτων, καὶ ἐπ' αὐτῶν σωρεύουσι ψυχὰς ἄρτου, σπόρους, σταφίδας καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα λιχνεύματα.

Α! ἐὰν οἱ εὐρωπαῖοι καὶ ἰδίως οἱ ἐν Ἑλλάδι ζῶντες δυστυχεῖς πυργῖται ἡδύναντο νὰ λάβωσιν ἔννοιάν τινα τῆς τοιαύτης εὐμερείας καὶ ἀπολαύσεως, μετὰ πόσης προθυμίας θὰ μετηνάζεον ἐν σώματι εἰς Ἀμερικὴν! Κυρία Σ

Γνώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

- 294.

Πάντοτε ἀγαπῶμεν τοὺς θαυμάζοντας ἡμᾶς· δὲν ἀγαπῶμεν ὅμως πάντοτε τοὺς θαυματοζόμενους παρ' ἡμῶν.

295.

Σπανίως ὁ ἄνθρωπος γινώσκει ἅπαντα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τὰ θελήματα.

296.

Δυσκόλως ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὸν ὑπ' αὐτοῦ καταφρονούμενον· οὐχ ἥττον ὅμως δύσκολον εἶναι νὰ ἀγαπήσῃ τις τὸν ἐξόχως ὑπ' αὐτοῦ τιμώμενον.

297.

Τοῦ σώματος οἱ χυμοὶ συνήθη καὶ κανονικὴν ἔχουσι ῥοήν, κινουσαν καὶ στρέφουσαν ἀδῆλως τὴν τοῦ ἀνθρώπου θέλησιν. Ῥέουσι δὲ ὁμοθυμηδὸν καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἐπικρατοῦσιν ἐν ἡμῖν λεληθότως. Διὰ τοῦτο μεγάλως μετέχουσιν ὅλων τῶν τοῦ ἀνθρώπου πράξεων ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ.

298.

*Ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν πλείστων ἀνθρώπων κεχυμένη εἶναι ἐπιθυμία εὐεργεσιῶν ἀξίας μεζιζονος.

299.

Σχεδὸν ὅλοι ἀποσεύμεν τὰς μικρὰς ὑποχρεώσεις, πολλοὺς δὲ ἔχουσι τοὺς εὐγνώμονας αἱ μετρίαις ἀξίας εὐεργεσίαι, ἀλλὰ σχεδὸν οὐδεὶς ὑπάρχει μὴ ἀχαριστῶν, λόγου προκειμένου περὶ ὑποχρεώσεως μεγάλης.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Κυρία τις ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν πρώην συμ-μαθητρίας της, ἣν πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν εἶχεν ἰδεῖ, καὶ κατέλυσεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας.

Πρωΐαν τινὰ ἐν ᾗ ἡ ξενιζομένη κυρία ἐνίπτετο

καὶ ἔπλυνε τοὺς ὀδόντας, ἔπειτα δὲ ἤρχιζε νὰ κτενίζῃ τὴν κόμην της, ἡ μικρὰ ἀνεψιά της οἰκοδεσποίνης, πενταετὲς κοράσιον, ἃφ' οὗ ἐπὶ τινὰ ὥραν παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὴν κυρίαν, εἶπεν εἰς αὐτήν·

— Ἡ θεία μου δὲν κάμνει ὅπως σεῖς· ἐκείνη κρατεῖ τὰ δόντια της εἰς τὸ χέρι της καὶ τὰ καθαρίζει. Ἐπειτα κρεμᾷ τὰ μαλλιά της ἀπὸ ἓνα καρφὶ καὶ τὰ κτενίζει. Καὶ εἶνε πολὺ εὐκολώτερον!...

*Ἐν τινὶ ἀμάξῃ τοῦ *σὶδηροδρόμου.

Πρόσωπα τῆς σκηνῆς: Ἱερεὺς, ναύτης. Ὁ ναύτης βλασφημεῖ φοβερά.

Ἱερεὺς. Πρόσεχε, παιδί μου, μὴ βλασφημῇς διότι θὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν κόλασιν.

Ναύτης. Ἐννοιά σου, παπᾶ μου. Ἐγὼ καὶ εἰσιτήριον ἐπιστροφῆς.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Κατὰ τοὺς δουλικούς χρόνους τῆς Ἑλλάδος ἡ φιλοπατρία εἶχεν ἄλλοιαν ἢ σήμερον σημασίαν. Σήμερον μὲν τὸ ὄνομα τοῦ φιλοπατρίδος δαφιλευόμεθα πρὸς πάντα τὸν νομίζοντα ὅτι εὐεργετῇ τὴν πατρίδα καὶ μόνον ψυχία τινὰ δίδων τῶν πιπτόντων ἐκ τῆς πλουσίας τραπέζης αὐτοῦ, τότε δὲ φιλόπατρις ἐκαλεῖτο ὁ καὶ ὀλόκληρον τὸν ἄρτον ἀποσπῶν ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν ἰδίων τέκνων χάριν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος. (Ν. Δραγούμης).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Γερμανικὴ τις ἐφημερίς ἀναφέρει τὸ ἐξῆς ἀσειότατον ἀνέκδοτον περὶ τοῦ Βίσμαρκ. Πρὸ τινων ἐτῶν ὁ Ρούσσελ, ὁ γηραιὸς Ἀγγλος πολιτευόμενος, συνομιλῶν μετὰ τοῦ Γερμανοῦ ἀρχικαγκελαρίου, εἶπε σὺν τοῖς ἄλλοις· «Φαντάζομαι ὑπὸ πόσων ὀχληρῶν θὰ περιστοιχίζεσθε καὶ πόσον καιρὸν θὰ δαπανᾶτε ἀνωφελῶς δεχόμενος ἐπισκέψεις. — Ὅσον δι' αὐτὸ, ἀπήντησεν ὁ Βίσμαρκ, εὖρον ἐν ἀξιόλογον μέσον, ὅπως ἀπαλλάσσωμαι. Ἄμα ὡς ἐπισκεψίς τις παραταθῇ ὑπὲρ τὸ δέον, ἔρχεται ἡ σύζυγός μου καὶ ἐπὶ μιᾷ οἰαδήποτε προφάσει ἀπομακρύνει τὸν ὀχληρόν». Μόλις εἶχε προφέρει τὰς λέξεις ταύτας ὁ ἀρχικαγκελάριος καὶ ἰδοὺ ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ ἡ Κυρία Βίσμαρκ ἐμφανιζομένη λέγει· «Ὁθων, εἶναι καιρὸς νὰ πάρῃς τὸ ἱατρικόν σου!» Ὁ Βίσμαρκ ἔγεινε κατακόκκινος. Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς Ρούσσελ ἐγέλασε καὶ ἀνεχώρησεν ἄνευ μνησικακίας.

Πρὸ τινων ἡμερῶν ἐγένετο ἐν Νεαπόλει συνέλευσις ἰδεολόγων εἰρηνοφίλων ὑπὲρ τῆς καθόλου ἀφοπλίσεως. Τὰ μέλη αὐτῆς ἀπεφάνησαν, ὅτι «αἱ κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης, ἐπόμεναι εἰς τὰς εἰσηγήσεις τοῦ πολιτικοῦ, τοῦ ἀπαιτοῦντος νὰ διέπῃ τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν τὸ δίκαιον,